

Plenum

Torsdag 18.2.2021 kl. 15.59—20.24

2.5. Muntlig fråga om en exit-plan för kultur- och evenemangssektorn (Paula Risikko saml)

Muntligt spörsmål MFT 20/2021 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Juho Eerola: Vi byter ämne. — Nästa fråga, ledamot Risikko.

Debatt

16.35 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Häta kulttuuri- ja tapahtuma-aloillakin on suuri. Tapahtumat on peruttu, konsertit jääneet soittamatta ja näyttelyt näkemättä. Kulttuurikaan ei saa kuolla koronaan. Erityisesti nyt keskellä terveys- ja talouskriisiä tarvitaan henkistä kriisinkestokykyä, ja me kaikki tiedämme, miten kulttuurilla on siihen suuri merkitys. Tapahtuma-alan toimijat ovat maan parhaita tapahtumien järjestäjiä, joten nyt pitäisi lähteä siitä, miten tapahtumien järjestäminen on turvallista, eikä siitä, miten niitä voitaisiin entistä enemmän rajoittaa.

Kysynkin tässä yhteydessä pääministeriltä: millaisen ulospäässuunnitelman hallitus on valmistellut kulttuuri- ja tapahtuma-aloille? Nyt nimittäin tarvitaan nopeasti suunnitelma järjestää tapahtumia terveysturvallisesti, totta kai terveys edellä siinäkin. Keinoja kyllä on. Me olemme tästä puhuneet sivistysvaliokunnassa ja meillä on tästä ihan yksimielinen kant, että nyt tarvitaan ulospäässuunnitelma.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Pääministeri Marin.

16.36 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viimeksi tällä viikolla hallitus on tästä asiasta keskustellut. Ja samanaikaisesti, kun me valitettavasti todennäköisesti joudumme ottamaan vieläkin kireämpiä rajoitustoimia käyttöön, koska tautitilanne tällä hetkellä pahenee, niin meidän pitää pystyä katsomaan eteenpäin tulevaa kesää ja luomaan näkymä ihmisille siitä, milloin meidän tilanteemme olisi normaalimpi kuin mitä se on tällä hetkellä — joskaan ei täysin aiempi normaali, vaan ennemminkin tämänkaltaisen uusi terveysturvallinen normaali. Tässä suhteessa niin kulttuuripuolen, tapahtumapuolen, ravintolatoiminnan kuin kaiken muunkin yhteiskunnallisen toiminnan osalta on tärkeää luoda näkymä, päivämäärä, arvio, millä tavalla rajoituksia voidaan purkaa ja miten voitaisiin siirtyä esimerkiksi tapahtumien osalta järjestämään tapahtumia terveysturvallisella tavalla. Vielä se aika ei ole, mutta hallitus tulee tämän aikataulun tekemään ja tämänkaltaisen arvion ja suunnitelman esittelemään, joskin on samalla todettava, että tähän tulee liittymään epävarmuuksia. Me emme pysty ennustamaan tulevaisuutta, mutta me pyrimme hyödyntämään sitä asiantuntijatietoa ja tekemään senkaltaista arviota ja mallinnosta, [Puhemies koputtaa] milloin yhteiskuntaa voitaisiin paremmin avata.

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt te edustajat, jotka tästä aiheesta haluatte kysymyksiä esittää, painakaa V-painiketta ja nouskaa seisomaan. — Edustaja Risikko jatkaa, olkaa hyvä.

16.38 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esimerkiksi tapah-tuma-ala on työllistänyt lähes 200 000 ihmistä — nyt ollaan kaukana siitä ja menetykset ovat esimerkiksi vuoden 2020 osalta jopa 2 miljardia euroa. Sen lisäksi tosiaan työpaikkoja menetetään, ja siitä tulee taas niitä talousvaikutuksia. Kokoomus kantaa suurta huolta myös kulttuuri- ja tapahtuma-alojen tulevaisuudesta. Nämä alat tarvitsevat ennen kaikkea mahdollisuuden tapahtumien turvalliseen järjestämiseen mutta tässä vaikeassa tilanteessa myös alojen erityispiirteet huomioivan taloudellisten menetysten kompensaaation. Nykyinen yrityksille suunnattu tuki ei nimittäin sellaisenaan toimi kulttuuri- ja tapahtuma-alojen toimijoiden auttamiseen.

Kysynkin hallitukselta: miksi hallitus ei ole tuonut eduskuntaan kulttuuri- ja tapahtuma-alojen erityispiirteet huomioivaa taloudellisten menetysten kompensointiesitystä? Ja nyt te todennäköisesti vastaatte, että kyllä me huomenna tuomme. Mutta kun minä kysynkin: miksi te ette ole tuoneet sitä ennemmin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko.

16.39 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä, samoin kuin äskeisessä keskustelussa huoli on yhteinen. Samalla on todettava, että koronavirus niin monen asian äärellä on tuonut meidät uuteen tilanteeseen, johon ei ollut olemassa selkeitä valmiita työkaluja. Suomalaisen tapahtuma-alan ja koko kulttuurin tukeminen poikkeustilanteessa, ikään kuin tekohengittäminen tämän vaikean ajan yli, on ollut uusi asia ja sitä on koko ajan paremmin yritetty kehittää niin, että se vastaisi alan tarpeita.

Vastaan omalta osaltani niistä tuista, mitä kulttuuriministeriönä olemme voineet alaan kohdentaa. Niitä on tähän mennessä toteutettu 110 miljoonalla eurolla — eli on toimittu. Niitä ei ole tuotu eduskunnan käsittelyyn. Ne ovat olleet ministeriön taloudellisen tuen päätöksiä, joiden käytännön toteutuksesta ovat osittain vastanneet myös alueelliset taide-toimikunnat tuntien parhaiten kunkin Suomen kolkan taiteilijaympäristön ja kulttuuriväen tarpeet. Parhaillaan hallituksen käsittelyssä on tekemäni esitys, joka kohdentuu ikään kuin kolmantena tukikokonaisuutena kulttuurialalle painottuen nyt elokuva-alaan [Puhemies koputtaa] ja vielä keskeisemmin freelancereihin, vapaan kentän taiteilijoihin, [Puhemies koputtaa] joiden toimeentulo on käytännössä ollut pois jo vuoden ajan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Lintilä.

16.40 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! — Vielä kun saisi tämän mikin auki. No niin, nyt osui. — Arvoisa herra puhemies, ensiksikin haluan kiittää edustaja Risikkoa kysymyksestä ja siitä ensimmäisestä osasta eritoten, koska tämä tapahtuma-ala on äärettömän tärkeä, eikä sitä tulla millään tuella pelastamaan, vaan se tullaan pelastamaan vain sillä, että esitykset saadaan käyntiin.

Ja se, mitä pääministeri sanoi tämän kartan tekemisestä, on äärettömän tärkeää, eikä tämä koske pelkästään tapahtuma-alaa, vaan tämä koskee suomalaista elinkeinoelämää

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

kaikkinensa, matkailua ja tätä kokonaisuutta. Tämä restartin tekeminen on meidän tärkein tehtävämme tälle keväälle, toki tämän viruksen voittamisen myötä.

Sitten tähän tapahtuma-alan tukemiseen. Meidän puoleltamme elinkeinoministeriöstä on tuettu tällä hetkellä 126 miljoonalla kaikkiaan. Ja kun kysyitte sitä, miksei jo aikaisemmin, niin meillä on aika monta alaa, joita pitäisi tukea koko ajan, ja nyt tuodaan ihan erikseen sitten vielä malli, jolla me lähdemme hakemaan tapahtumatakuuta, ja se tullaan laittamaan sitten mukaan kustannustuki neloseen, [Puhemies koputtaa] jota aletaan valmistelemaan jo nyt välittömästi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Wallinheimo.

16.42 Sinuhe Wallinheimo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ote elävästä elämästä: 120 paikan ravintolasalissa saa olla 90 asiakasta koronaturvallisesti, ja hyvä niin, mutta jos paikalle tuodaan trubaduuri, niin ravintolassa saa olla enää 20 ihmistä. Sen sijaan jos karaoke pyörii jatkuvasti osana toimintaa, ei tämä rajoitus pädekään ja paikalla saa olla taas 90. Onko ihme, että ravintola-ala ja esiintyvät taiteilijat ovat tästä raivona?

Ymmärrämme koronarajoituksen tarpeen, mutta eihän tämmöisessä ole mitään järkeä. Olisiko mahdollista, että näistä kriteereistä tehtäisiin edes alojen välillä oikeudenmukaisia, jotta myös ihmisten suhteellisuudentaju pysyisi rajoitusten perässä? Suomalainen tapahtuma-ala — kuten edustaja Risikko sanoi, ”järjestelykykyinen” — on maailman eliittiä. Voisimmeko antaa heille edes kaipaamansa mahdollisuuden?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Saarikko.

16.43 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähänastiseen käytyyn keskusteluun haluan vielä tähdentää, että tässä samassa rintamassa kulttuuriväen kanssa ovat myös suomalainen urheiluväki ja ne tyhjätsatsot, jotka odottavat yleisöä urheilun elämysten äärelle.

Sitten tähän huoleenne. En tiedä, esittääkö kokoomus nyt, että tapahtuma-ala avattaisiin nyt. Me tiedämme tämänkin päivän uutisista, että juuri nyt se ei ole mahdollista, ja pääministerin viesti oli minusta selkeä: meidän kaikkien pitäisi jaksaa nyt vielä hetki, jotta kestästä näky olisi valoisampi, ja tätä kaikkea... [Mika Niikko: Jaksaa mitä?] — Jaksaa näitä rajoituksia, jaksaa poikkeuksellista elämää, [Jussi Halla-aho: Nyt ei kyllä vastata kysymykseen!] myös toimeentulomenetyksiä, joita valtio parhaan kykynsä mukaan näillä tukipaketeilla yrittää rajata helpommaksi.

Ja mitä tulee näihin turvallisiin tapahtumiin, joista, edustaja Risikko, kysyitte aivan oikein, näiden valmistelu on itse asiassa toteutettu erittäin hyvässä yhteistyössä — ja kiitos siitä toimialalle — heidän kanssaan niin, että paketti ja suunnitelma on ollut kasassa jo joulusta lähtien. Nyt vain toimimme sen eteen, että tautitilanne paranisi ja saisimme ne käytöön.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pääministeri Marin.

16.44 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ja meidän alueelliset viranomaiset toimivat sen lainsäädännön puitteissa, jonka eduskunta on hyväksynyt. Me toimimme viime syksynä tänne ravintoloita koskevan kokonaisuuden, ja

Punkt i protokollet PR 11/2021 rd

eduskunta teki siihen muutoksia, myös joitakin liudennuksia, ja nyt olemme tuomassa uutta ravintoloita koskevaa lainsäädäntöesitystä eduskuntaan.

Meitä tietenkin huolettaa erityisesti tämä muuntovirus, joka leviää tällä hetkellä erittäin vauhdikkaasti erityisesti pääkaupunkiseudulla, mutta myös muualla Suomessa, ja sikäli meidän pitää olla erittäin, erittäin varuillamme tämän tilanteen kanssa. Minun viestini on se ja hallituksen viesti on ollut se, että juuri tässä tilanteessa ei pidä lähteä höllentämään rajoituksia, vaan meidän pitää yhdessä kantaa vastuuta siitä, että tilanne pysyy mahdollisimman hyvänä. Tämä on erittäin tärkeää myös siitä näkökulmasta, että tuleva kesä olisi parempi, koska kun me rakennamme nyt tätä tiekarttaa ja näkymää siihen, millä tavalla kesällä tilaisuuksia, tapahtumia, ravintoloita, muuta toimintaa voitaisiin avata normaalimaksi, niin yhtenä pohjana siellä on se, minkälainen tautitilanne on tämän kevään aikana. Jos tautitilanne pahenee merkittävästi, [Puhemies koputtaa] niin se aiheuttaa meille sen haasteen, että me emme välttämättä voi avata toimintaa niin ajoissa kuin me toivoisimme, ja senkin vuoksi meidän pitää nyt pitää tämä tilanne hallinnassa, niin että kesä olisi parempi.